

Zorg, kwaliteit en regie dichterbij bewoners

Samen Zeggenschap

Tekst: **Douwe Dronkert**

Veel zorgorganisaties hebben een visie waarin betekenisvol leven van bewoners centraal staat. Hoe kun je dit van dag tot dag, moment tot moment concreet maken? In gesprek met Corine Jansen, kwartiermaker 'Samen Zeggenschap' bij Amstelring in Amsterdam.

Amstelring neemt met de locaties De Makroon en De Rietvinck al lange tijd deel aan de landelijke beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg (een LOC-initiatief). Corine Jansen doet ook het woord namens locatiemanager Ingrid Schoemaker, samen kwartiermaker 'Samen Zeggenschap'. "Samen Zeggenschap ontstond begin 2019 en is een beweging die voortkomt uit een behoefte bij cliënten, naasten en medewerkers. De toenmalige cliëntenraad, de onafhankelijke medewerkersvertegenwoordigers, naasten en manager van De Makroon en De Rietvinck spraken elkaar allemaal, maar nauwelijks integraal. De nieuwe Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 zat eraan te komen en past prachtig bij de koers van Amstelring. Daarin staan als uitgangspunten: kleinschalig organiseren, het samenspel van zorg en dienstverlening veel dichterbij de bewoner brengen - en dus ook de kwaliteit en regie. Volgens ons kun je kwaliteit en regie alleen laten

ontstaan door de bewoner, naaste en medewerker daar samen invloed aan te laten geven."

Zeggenschap

"We willen dat mensen deel kunnen blijven uitmaken van de samenleving en ook voor anderen van waarde kunnen zijn. Het gaat om wie die mens is, dát is doorslaggevend - niet het ziek zijn of een beperking hebben. Binnen De Rietvinck en De Makroon hebben we ons afgevraagd: hoe kunnen we nu op een echt merkbare manier invloed en zeggenschap vormgeven op individueel niveau, om betekenisvolle zorg te kunnen bieden? Wij kwamen uit op: samen een thuis creëren. Waarbij we gebruik kunnen maken van ieders talent en inzet. Het is het huis van de bewoners, medewerkers komen daar werken, maar we eerbiedigen de relatie tussen de bewoner en familie."

**“Je kon echt zien:
dit is ons huis. Ik krijg
nog kippenvel”**

“Hoe kunnen we nu op een echt merkbare manier invloed en zeggenschap vormgeven op individueel niveau, om betekenisvolle zorg te kunnen bieden?”

Bewoners bepalen inrichting huis

“We zijn begonnen met trainingen ‘driehoekskunde’, het maken van posters en vragen die medewerkers aan bewoners kunnen stellen, en teambesprekingen. We zijn bewoners gaan vragen: waar hebben jullie eigenlijk behoefte aan, wat vinden jullie belangrijk? Daarop zijn we huiskamerbijeenkomsten gaan organiseren. Bijvoorbeeld over: hoe zou u erover denken zelf te gaan koken? Wat heeft u daarvoor nodig? We hebben hen - ook met mensen met dementie - in allerlei huiskamers zelf nieuwe keukens laten uitzoeken. De blokken, de kleuren, de handvaten - moeten ze rechthoekig of juist rond? Er zijn zes verschillende keukens uit gekomen. Daar waar toevallig veel mannen wonen, kozen zij voor meer robuuste stijlen. Waar veel dames wonen meer zachte kleuren. Er kwamen verhalen over hoe mensen hun keukens er vroeger uitzagen. Ik vond het prachtig: dit is nou echt met elkaar dit huis tot een thuis maken!”

Kippenvel

Op basis van de keuken-kleuren zijn moodboards gemaakt. Corine: “Met de bewoners zijn we gaan kijken wat voor meubels zij zouden willen, omdat het hun huis is. Dat werkte heel goed. Zo is ook met bewoners gesproken: hoe kijk je nu tegen Sinterklaas en kerst aan? Sinterklaas hoefde eigenlijk niet meer zo voor de bewoners, kerst wel. Op de wensen die naar voren kwamen hebben we geprobeerd zoveel mogelijk aan te

sluiten.” Zo krijgen ook andere thema’s aandacht, zoals kwaliteitsbeleid, huisregels of vrijheid en wat dat voor mensen betekent. Die betekenissen varieerden van ‘zelf een haring kunnen halen op de markt’ tot een bredere vrijheidsbeleving op basis van oorlogservaringen. “Ook toen een locatie vijf jaar bestond is er onderling overleg geweest: hoe willen jullie dit vieren als bewoners, naasten, medewerkers? Ik heb een traantje weggepinkt, je kon echt zien: dit is óns huis. Ik krijg nog kippenvel.”

Leuker

Bij De Makroon en De Rietvinck zijn ze volop aan het leren en het kost tijd. Corine: “Maar het maakt het leven en werken leuker voor iedereen. Bewoners en medewerkers lijken zich meer gehoord en betrokken te voelen bij hun eigen woon- en werkomgeving, omdat ze daadwerkelijk een stem hebben.”

Meer over de bewonersbijeenkomsten, familiebijeenkomsten, de nieuwe gemixte participatieraad en de bij Samen Zeggenschap gebruikte methode ‘driehoekskunde’: www.loc.nl/samen-zeggenschap

Lees meer over de vernieuwingsbewegingen in de jeugdzorg (pagina 19), het zorgonderwijs (pagina 30) en de langdurige ggz (pagina 32).

Douwe Dronkert organiseert betrokkenheid voor LOC.